

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłal,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrny
Přez spať měrny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał,
Swěrny džěłal
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpođń ty.

Z njebies mana
Njeh čl khmana
Žiwosć je;
Žiwa woda,
Klě Bóh poda,
Wokřew čel
F.

Sserbske njeđzelske łopjeno.

Wudawa šo łóđu šobotu w Smolerjez knihicziščetni w Budyšinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

9. njeđzela po šwjatej Trojizy.

Domsl. 12, 12. Budžeze wješeli w nadžiji,
ščerplivi w čěžnosći, wobstajni w mo-
dlitwje.

My dženska na šandžene lěto wróćo hladamy, tak hluboko šaryte do našeho luda historije a tež do historije někotreho doma. Kelto starosćow a štyšnosće, kelto pschelatje křiwě a pschelatych šylšow, kelto praschenja ša Bohom, kelto šmileškeje lubosće a doměrneho modlenja, kelto šašchašowaznych a posběhaznych šhonjenjom wone w šebi wobšamknje! Ale pschi wšchitkej šhutnosći tuteho wójnskeho čaša a runjež my hišće žadny kónž wójny njewidžimy — mój přeni štuť budž šhwalba, džak.

Budžeze wješeli, džakownje wješeli nad tym, ščtož šhonichmy. Jako psched lětom wójnski wichor pschicže, móžesche drje řekacž: „Njepšćeczeljo kolo wokolo, wótny krajo, nještyšće šo čzi?“ Psches někotru wutrobu praschenje ščepjetasche: Kajli šmjeje to kónž? Šak dyrbi šo němški lud telko njepšćeczelow dowobaracž? budže wón dobyčž móž? a hdyž dobudže, njebudže šo wón w dobywanju wutrwawicž? Ale hižom přenje dny augusta naše dowěrjenje pošylnichu. Šak jedyn muž naš lud poštaže; naš šhězor šawola a wšchitzy, wšchitzy pschińdžechu. 4. džeń augusta š jeho jenosmyšlenym pošedženjom šhězorstwoweho šejma — šakli pošběhazy napohlad! hladzy buch te nješměrne pjenješ pschitwolene, kotrež šebi wójna žada, tehdy a pošdžišcho, a naš lud dowěrjenje knježestwa š njemu š hanibje nješćini, ale š wješelom te wopory ša

wótny kraj pschinješe. Kucze a bješ molenja šo naše wójnika šhromadžuja š spodžiwanju našch njepšćeczelow. A wot tamneho čaša šakle šakne dobyčza we wječoru a ranju! My dobywamy na kraju, ale tež na morju my morja wobknežazu šendželsku š bojoscžu a š nastroženjom napjelnimy. Wot přenich dobyčzow w Belgiskej šacž š horzemu šedženju w ranju w tutych dnjach — šakle dobywaške dopředšakroczenje! Wulkotni wjednižy poštanu, mješ wojakami šo rycerški duch šarych čašow šašo šjewi. Šascha industrija jejnu žyłu wustojnosć poškaže, a naše ratašstwo wotmyšlenje našch njepšćeczelow, naš wuhłódnicž, š nicžomu šćini. A tola naša pomož nješćej w našch wóžerjach a wojakach, niž w powětronach a podmóšćich čołmach, š žyła niž w čłowjekach a w čłowšćich šředkach a mozach, ale w tym žiwym Bosh. Wón je nam pošhak a naš šacž šem pschinješ. Šemu šamemu budž čješć! Wulki Božo, šhwalbu čzi, šylny šnježe, šapšewamy. A šakle šhonjenje šćini naš wješelnych w nadžiji. A tehodla my šwoje dowěrjenje na škónčne dobyčze precž nješćišnjemy. Wójny kónž leži we šwěrnej a šylnej ruzy Božej a my jón wěšće w žanej druhej radšcho njewidžimy. Wo nim hišće dženska placzi: „Wón dobre puče wšchudže a pomož wudželi.“ Šak bóršy móže šo šacž a Bóh do ščumjazeho morja ludow šawola: „Šacž šem a niž dale; jow dyrbja šo tvoje horde žolmy šmšerowacž.“

Alle niž jeno ša tu wójnu, do kotrejež je naš lud nutščišnjeny, ale tež ša šedženje našeho žiwjenja š žyła

placzi: budźce wješeli w nadźiji. S prawom rěka tuta semja kraj hubjenstwa. Wona je hišcže pschezo, nětš knano bóle dŕžli hewał, polna placžiteju woczow, wobcžeženych wutrobom, franjenych šwědomnjom. Styšnosć a nusa, starosće a hrěchi naš kaž njepscheczelske mozu nadděhujaja. W tajsim bėdženju chze naš Pawołowe słowo pošylnič: budźce wješeli w nadźiji. Tuto słowo w spočatku lišta na Romškich nješteji, ale hašle w 12. stawje. Najprjedy pschindže 11 wulkich stawow, w kotrychž so nam nadobne, sbóžne wješele wopišuje, kotrež kšesćijanška wutroba ma, kotraž je so i hnady sbóžna scziniła psches wěru; potom hašle w 12. stawje napominanje sczěhuje: „Budźce tež wy wješeli w nadźiji.“ Našch japoschtol njeje šuromy muž, kotryž chze žnjecz, hdžež njeje rozšywał. Njesnajemy tež my tu wješełu powjescz wo Šhrystušu? Šchtóž paš je šwojemu Bohu do wutrobny nuts pohladał, kotryž je naš tak jara lubował, so je šwojeho jenicžkeho narodženeho Šyna sa naš dał, šchtóž je šwojemu Šbóžnikej do woczka pohladał a je w jeho wupšchestrjenymaj rukomaj wukhowanje pytał a je wot njeho tamne krašne šlubjenje šlyšchal: „Njeboj so, pschetož ja šym tebje wumohl, ja šym tebje pschi tvojim mjenje wołał, ty šy mój“ — tón móže so šrjedža w bėdženju žiwjenja wješela dđeržecz, kotrež njeswjadnje, ale jako wješele w nadźiji daloko psches tutón čaš won došaha. Wo tajkej nadźiji našch japoschtol rěczy; pišche wón tola w tymšamym lišče: „Wy šhwalimy so w nadźiji teje pschichodneje krašnosće“ — „my šmy derje sbóžni, ale w nadźiji“ — w tej wěštej nadźiji, so tónž wšchitkich wichorow tuteho šwěta a čaša sa Šhrystušowych wuczobnikow nicžo druhe njeje hačž wěczny měr, sbóžni w tej wješelej wěstosći, so tón Šnješ hižom nětš wšchitko knjejštwo we šwojej ruzy dđerži a ščónčnje wšchitko, wšchitko k dobremu šónzej dowjedže. Sa tajkej nadźiji chzemy štačž w tak šhutnym, njewobštajnym čašu. A šchtóž ju hižom ma, tón dđerž ju twjerdže. Budźce wješeli w nadźiji a štačže wšchitkim wichoram šwjatu šhroblosć wěry napscheczimo: „Dha wšchal woštanu ja štajnje pschi tebi“ — „Šrael ma tola Boha sa troscht“ — nam dŕrbi njebo woštačž.

„Budźce sczěpliwu w čěšnosći“, tak našch japoschtol dale rěczy. Šchto čěšnosć je, šmy my hižom pschezo wjedželi. Štoro kóždy ma w kónizy šwojeje wutrobny a šwojeho žiwjenja něšchto wo tym šapšane, a pola někotreho jo tež mróczele na jeho čole šjewja. Ale w tutym lěče je tuta čěšnosć kaž čěmna rěka psches našch wótžny kraj bėžala. Tam wboha rašcha Pruska, — tak čěžko je domapytana! Šow w domišnje, hačž runjež mějachu nětš wot wójny dobytk, je jich tola wjele tajkich, kotrychž hospodaške žiwjenje je hlubofo šchłodowało. Šow lazarety, napjelnjene se franjenymi a roššelanyimi wojakami, tam žarowanške domy — po tyšazach wone licza — hdžež nan a macž, mandželšta a džeczi sa tymi plakaja, kotšiz sa wótžny kraj wumrjechu. Šomu njedyrbjala wutroba krawicž nad tajkej žaloscžu, njech je wona psches bolosće, hrěchi abo šmjertne powjescze wójnškeho čaša nastala. Tajka čěšnosć paš je šchula, a šchtóž w njej nawuknyčž mamy, je sczěpliwosć.

Šižom w šwonšnym dŕrbjachmy ju w bėhu wójny nawuknyčž. Šo šhwatniwym doprědšahicžu přenich wójnškich tydženjom pschindžechu čzišchishe měšazy, w kotrychž našchi wojazy dobyte krajiny šahowachu. Šow a tam

buchu džele našcheho wójšta wróczo wšate, nowi njepscheczelsjo pscheczimo nam postajechu — nam so šastyšta. Ale my šebi njedyrbjachmy šhwatniwe, lohke dobyče do- byčž — wone nam njeby k žohnowanju bylo. My dŕrbjachmy nawuknyčž, w sczěpliwosći čašacž.

Ale kšesćijanška nadźija je tola hišcže wjazy. Wona je dowěrne wudđerjenje pod brēmjenjom kšizja. Sczěpliwosć njeje jeno něšchto, šchtož my čžerpiczž mamy, nē, wona je móžne bėdženje, šhrobke wudđerjenje.

My ju na Božej sczěpliwosći nawuknjemy, i kotrež je wón naš 30, 60, 70 lět nošyl pschi wšchitkej našchej njedostojnosći; my ju nawuknjemy na čžichim, sczěpliwym jehnjecžu Božim na kšizju, kotrež nješwarjesche ani njemorkotasche, ale wšchitko temu poruczi, kotryž prawje šudži; my ju nawuknjemy, hdžž so tym myšlam Božeho mēra dowěrimy, kotrež wón i nami ma, a potom najbóle, hdžž wón čěžke na naš kladže; my ju nawuknjemy, hdžž so jeho šlubjenjom troschtujemy, kotrež nam pschisšluscheja, hdžž my jemu pschisšluschamy.

W tajkej sczěpliwosći my njewošlabnjemy, ale so pošylnimy. W čžichosći a nadźiji leži našcha mōž. Tak so my Šhrystuškej podobnišchi scziniimy a jeho mōž je w našchej šlabosći móžna. Šehodla — „sczěpliwosć je wam trēbna, so wy Božu wolu čžinicže a šlubjenje doštanjecže“.

Ale žane wěrne wješele, žana žiwa nadźija, žana wutrajna sczěpliwosć bješ šhutneho šwěrneho modlenja. „Budźce wobštajni w modlitwje.“

Wyšoko w Šauerškich alpach na drjewjanym koliku šwōnczi wišaju, žana čžłowšta ruka je nješiba, wone šame wot so šwonja, hdžž wichor duje; w šnēhowym mjeczelu šabludženych dŕrbja na prawy puczž wołačž. Tak je Šōh tež čžłowjekej šwōncžk do wutrobny powjeshyl, a hdžž wichor duje, wón tež šwoniczž šapocznje. Šchtóž je dawno šapomnil so modlicž, temu wón pschiwola: „Šostai a dži k šwojemu Wótzej w njebješach! Nješlyšchisch ty w tutym wójnškim čašu jeho šhutny napominažy šynt?“

Do wójny je jich w našchim ludu wjele bylo, kotšiz mēnjachu, modlitwa a nabožina štej bóle wēž žōnškich, jeno šlabosć wole, kotraž so šhubi, kaž rucže čžłowjet k pošnacžu pschindže, so šam šebi pomhačž móže a dŕrbi. Dha by potajškim Šrnst Štoriz Arndt njeprawo mēł, kotryž nam pschiwola: „Muž prawy je, kiz prošycž wē, so Šnješkej dowēri?“ Š hdžž je hdy žadny čaš k temu pomhal, tamne horde mēnjenje pschewinyčž, dha tutón nēčžišchi. Hdžež so žyle ludy se wšchitkim jich duchownym a šwonšnym wobšedženštwom na wasy waža a w šchidže šaja kaž žito, hdžež dŕrbja wone, so buch šhumjazemu wichorej napscheczimo štačž mohle, najhlušbsche šorjenje šwojeho byčža pschepytacž, hačž šu psches Božu hnadu hišcže šylne, abo hačž šu hubjene a šhnilē, tam dŕrbjala tola kóžde šwědomnje šacžuwacž, so wone hišcže něšchto wšchishe a šylnišche trjeba, čžehož móže so dđeržecz, hačž šamu šwoju wolu, so nětš placzi: na kolena dele psched tym, kotryž je šam šwjaty, a k temu Šnješkej, kotryž je Šnješ nad žiwjenjom a šmjercžu jenotliwych kaž žyllych ludow, so wołačž wo jeho hnadu a jeho pomoz!

Šchtóž je šako nawuknył, šwojej ruzy štykowacž, njewuštaš tola! Šunje w modlenju my šwojemu Bohu bliže pschindžemy, my tón šwjast i nim twjerdšcho šwjajšamy, my te mozu wěcznosće do našcheho šhudeho žiwjenja dele sczěhnjemy.

„A hdyž je tebi wójna hluboku, czejku srudobu pschijnebla, — sčto móžesč lěpscheho czinicž, hacž so modlicž k Bohu wscheho trosčta a wscheje mozy? Budž wobstajny w modlenju, hacž by swoju wutrobu psched nim czichu scžinił a ponižnje wusnacž nawuknył: „Anježe, twoja wola so stań!“

„A spominašch na tych swojich w polu, polož s modlitwu jich žiwjenje do Božeje ruki, na Božu wutrobu, so by trosčtny byl w tej wěstosczi: woni pod Božim sčtitom steja, woni su wot Božeje luboscze wobdaczi.“

„Njesapomni pať nad tym derjehicze wótzneho kraja. Njech je twoja naležna prošwa, so by Bóh jón sčtitował a wobarnował, jemu psches wójnstu czežu a nusu pschepomhał, haj, so by jón bohaty scžinił na snutskownym, duchownym žiwjenju, na bohabojoščzi a dowěrjenju k Bohu, na wěrje a duchu modlenja. My drje so praschamy, kať budže s naschim ludom po wójnje, s jeho politiskej mozu, s jeho snutskownymi, sozialnymi wobstejnoscžemi, — kšutnische a wažnische je druge praschenje: pónđže nasch lud do swojeho pschichoda jako we swojej najhlubškej hlubinje wot swojeho Boha a Sbožnika sapschimnjeny, psches njeho wuškjecženy lud, abo jako lud bjes Boha, bjes Khrystuša?“

„A skóncžnje — naschi šwěrní wojowarjo psched njepšhecželom šebi sa tym žadaju a my chžemy to wsčhědnje w modlitwje psched Boži trón pschijnešč:“

Spožčž nam, Anježe, tón hnadny měr
W naschim srudnym cžašu.

Wón pschezo žadyn drugi njej',
Kiž by mohł sa naš wojowacž,
Hacž ty, Anježe, nasch Božo, šam!

Šamjeń.

M. w B.

Wodžerjo žiwjenja.

„Bóh je cžlowjelej sa jeho putnistwo psches tuto cžakne žiwjenje k wěcžnej domowinje wschelatich wodžerjow dał: Starscheju a wučerjow, šamšne šwědomnje, knihi pschirody, štamisny cžlowještwa, šwjate pišmo a swojeho Ducha. Woni dyrbja naš wodžicž a nawjedowacž, wobarnowacž a sčtitowacž, nam spomožni byčž, naš cželne a duchowne mozy, nam spožčžene, k Božej cžesczi naložecž wučicž, naš hódnych czinicž sa cžak a wěcžnosčž. Redžbutj na nich, pošluchaj na jich hłóš, daj so wot nich wjesčž, šitacž, wumožecž, bywaj hódny šemšti a junu šbožny njebjeski mēšchčan, wschitto k Božej cžesczi.“

Do nanowskeju a macžernej rurow je Bóh cžlowjeka hižom jako něžne džěcžatko položil; starschej staj najprějšchej a najwjetschej dobrocželej džěcžta tudy na šemi. Šimaj ma so wono nimo Boha swoje žiwjenje džakowacž; w počze swojeho woblicža džěkatakaj nan a macž, so byšchtaj tež džěcžu wschitto to šaklužiloj, sčtož wono k potrebnosczi a žiwnosčzi cžeka a žiwjenja trjeba. Niž jeno to, sčtož wono k šdžerženju žiwjenja potreba, ale tež wscho, sčtož žiwjenje halle k žiwjenju cžini, sčtož cžlowške žiwjenje wot šwěrnšeho rošdžela, ma so wono starschimaj džakowacž. Wonaj jo tež wocžehnjetaj, pschepodataj jo šchuli a žyrkwi, so niž jeno šwět, ale tež Boha a swojeho Wumožnika pónnacž nawuknje; wonaj starataj so niž jeno sa jeho cželne derjeměcž s tym, so je wěšte powołanške džělo nawučicž dataj, ale tež sa jeho duchowne a wěcžne derjehicze, hdyž jo w pōzcžiwosčzi a napominanju k temu Anjesej wocžehnjetaj. Duž dyrbišch swojeho nana a swoju macžer cžescžicž, jo so cži derje pónđže a dolho živy budžesčch na šemi. Čžescžuj jeju se škutkami, se šłowami a sčžetpnosčžu, so by jeju požohno-

wanje na tebe pschischko; pschetož nanowe požohnowanje twari džěcžom kšěže, ale macžerne poklecžje torha je šako dele. F.

Sčtomik dopomnjenja.

„Šedyn nan pučžowasche psches morjo do dalokého kraja. Šrijedy hacž wotšal cžehnjese, wón wschě swoje džěcži hromadu šawoła. Wón šam pať mēšesche sčtomik w ruzju, a woni jón hromadže šadžichu. Duž nan džesche: „Hdyž na tónle sčtomik pohladnjecze, dha špomnicze na swojeho nana w dalinje! — Šrijedy hacž sčtomik tšecži krocž šakcžje, nadžijam so šako pola waš byčž, šechze-li Bóh!“ To prajizy, nan wotšal cžehnjese; a sčtomik kčžjesche rjenje a lubošnje prěnje lěto. Ale jako nětko nan psches morjo jědžesche, pošbēže so móžny wichor, kóđž so na škale rošrašy a nan bu w žołmach pohrjebany. Duž džěcži pšatachu a želachu mēšazy dolho; pschede wschēm pať, hdyž sčtomik pupšow nabymasche a kčžjesche, jón wone wobšupowachu a pšatachu. Ma to jedyn pschecžel njebočicžkeho, k džěcžom pschistupiwšchi, rjekny: „Šlejčže, tón sčtomik je šwój wusnam šhubil a je so wam do bolosčže pschewobrocžil; duž dajcže mi jón wotštronicž a něhdže druhdže šadžicž, so waš jeho napohlad dale nješrudži!“ Duž džěcži jenomššnje wotmolwichu a džachu: „Ach ně, wotajcže nam tón sčtomik! Njekcžje nam tež radoščž na nim, ale šylšna bolosčž — dha su to tola šylšny lubosčže a bolosčže džěcžazeje žedžiwosčže. Ach ně, njewšmicžje nam tón sčtomik!“ F.

Marja.

Wjěšna štamisna, špišana wot W.

(4. pokračowanje.)

Šandrij běšche k Marji, so nad jich wotškjecženjom njedžele psches njepšchistojne hry wobcžezowazej, prajil: „Ty wschal tu byčž nijerjebasch, dži tola k mojej macžeri, s tej móžetej hromadže špěwacž.“

„D Twoja woboha macžerka“, šnapšhecžiwí Marja.

„Něš bu s wulkej haru pschewołana. „My žani šwjeczi nješkmny“, wołasche Khrystuša, „my chžemy jako dobri mlodži hólžny žiwí byčž.“

„Dobrych mlodnych hólžow ja tež šnaju“, wša Marja ručže šako šłowo, „cži so pať hinať šadžeržuja, a woni budžichu sa hańbu mēli, s holžami wobkšhadžecž, kiž šebi tajke lubicž dadža.“

„Aj, pošluchajcže tola na tu!“ wołasche Šanža hněwna.

W tym wotštomiku štupi mlodny hólž šady Marje a cžinjese, jako by ju wotšchecž chžyl. Čži drusy jeho psches šnamjenja wabjachu, ale wón so tola nješwěri. Duž Šandrij ručže pschistupi, položil ruku Marji wotšolo šchije a ju wotšocha. Šowšchittkowne šwjecze wobšwědcži jemu pschipad druhich, Marja so špěšchnje wobrocži, wotšomik so dopomni, a plišta palešche so na jeho lizu.

„Bóh Čži wodaj“, praji Marja a s hněwom jej šylšny we wocžomaj štejachu: „to bē njebolakowa šchuka.“

„To je wěrnó“, prajese Šichal rošhněwany, „hańbuj so, Šandrijo.“

„D Ty by šubjenschi, hacž wonhlabasch“, pokračowasche Marja, „a budžišche tajku dobru macžer njemēł, wěrju, dyrbjak šhubjeny byčž.“

„Sčto, šym dha tať njeknicžomny? Šajke šte škutki dha šym cžinił?“ praschese so Šandrij, swoje hańbowanje potajo; jeho nješšutk bē jemu hižom žel, njechasche pať to widžecž dacž.

„Ty by šjesbóžny pachol“, šnapšhecžiwí Marja, „Ty Bože šłowo a šasnje wonjekčescžišch, haj, Ty šam Twoju macž psched šjesbóžnymi cžlowjekami wuškmesch.“

„To tať šlě mēnjene njebē“, rjekny Šandrij. — Wón bē so wuprajnja wo swojej macžeri hižom dawno kať, a jeho cžerjesche,

ko sašo čisteho smyč. Marijne khostaze přédowanje rěšasche jemu do čžesčelafomneje wutrobhy. A nječžinjesche jemu njeprawo? Njebě wón wopradowže posłedni čas husto pschecziwo Rhryschi postanyl a Marju na nělotrych městnach sarēcžował, tež dobry rjad džeržak tak derje w zyrkwi na łubi, kaž tež pschi senđženjach mlodeho luda?

Runje chžysche swoje sakitowanje sapocžecž, jako Rhryscha žmėjo Hilžicžku wopšchimny, ju wokošcha a rjekny: „Slejšče, to je rošomne holčžo, to telko woneho wo tajkej mólčžosčži nječžini.“

To Handrija tola njemało do wutrobhy kłó. Hilžibjeta płacžesche psched žwětom jako jeho luba, a wón běšče tež ju lubo měl, ale jejne waschnje s Rhryschu bě derje pytnyl. Potajkim tež wot teho bofa hněwany, praji nahle: „Njewěč, so mam mjenje čžesče w čžele hačž Twoji dobri mlodži hólžy, k hracžu a k žortowanju dam žebi lóse holžy hižom lubičž, tehodla pak je tola sazpiwam a bracž žebi wěšče žanu wot nich njebudu.“

Su, tak tehdom woheń sažapny! Gańža, kiž bě myšlila, hdyž žebi jeje bratr Hilžicžku bjerje, wosmje žebi wona žnadž Handrija, da nětk žwojej jědojtej hubje hičž a nawoła njemało na tajteho žadławeho khadlu, a wón sašo džeržesche wo swojim hněwje na Hilžibjetu wšchitkim nješkmanym holžam žylne khostanske přédowanje. Marja posłuchasche se spodžiwanjom. Wón wjele wjazy wupraji, hačž budžische žo wona hdy swažila, a pschezo hněwnišči wón bywasche a žo žyle do nahłosče sarēcža.

„Hdyž Ty tak wo naž myšliš“, běšče Gańža pschi kónžu prajila, „dha wšchał trjeba nimašch, wjazy s nami hracž.“

„Aj“, snapschecžimi wón sašo, „budžich žo teho jeno dawno wostajik! Wasche towaštwo mje sawěrnje polěpschilo njeje, pschetož s wjelkami dyrbi jedyn wucž“ — Handrij jow wěrnosčž rěčžesche, wón bě wopacžnosčž swojeho žimjenja dawno spóšnal, haj wón běšče žebi hižom s hnucžom psched wocži stajil, tak bórny budže k swojej macžeri prajicž: „Ty mašch prawo, ja chžu žo polěpschicž.“ Prawa hodžinka jeno hiščeže pschisčła njebě, a jeho trošcht bě tež, so tola hiščeže runje žanu kłóscž wobeschoł njebě. Marijne žłowa, so je hóršči hačž wonhlada, běchu jeho tak žranile, a jemu bě tak lohko, so móžesche žo psched nej tak wusprawnicž a tu pschede wšchitkim žwětom wobšwědcžicž, so je Marijne bohawojsne a čžestne waschnje to prawe.

Wóžtez Michał, kiž běšče bjese wšchěmi najměrnišči, wša nětk žłowo: „Nětk njech žmy ras rošomni; hdyž je jich tola telko mjes nami, kiž wo tak džiwje sakhadženje njerodža, čžehodla dha s tym sapocžinamy? Ale Ty, Marja“, wobrocži žo k tej, „žy dženska na wšchěm wina, budžische-li Ty naž pschecželniwje powitała, budžichmy žo rad žebi k spodobanju sadžerželi a stare wězy halle njesapocželi.“

„Sa Waš niz pschecželniwje powitała?“ prajšesche žo Marja se spodžiwanjom.

„To tola bě žawnje, čžehodla dha je Hilžicžka płakala?“ snapschecžimi Michał, „dokelž žy ju wužwarila, so je naž pscheprošyla.“

„Ně, to wěrnó njeje“, praji Marja měrnje, „Hilžicžka je wo něšcto druhe płakala.“ — Wona pohlada pschi tych žłowach s jejnymaj jašnymaj wócžkomaj tak kručže na Rhryschu, so tón nastrobžany k žemi pohlada, a wšchitžy, kiž to widžachu, tež hnydom žebi myšlach, so něšcto druhe sa tym tečšesche. — „Praj wěrnosčž, Hilžicžka, žym Čži dženska jene njedobre žłowčžto prajila?“

„Ně“, — snapschecžimi tale, a běšče pschi tym jako khuda hrěšchniza k napohladanju.

„Sa žym žo wjele wjazy wješelila“, rěčžesche Marja dale, „so dženska pschidžescheže, ja myšlach: ja žnadž nělotrych pschecželow mjes žwami namašam, a wono žo žnadž tak ščžini, so wjazy tak žama žedžecž njetrjebam!“

Wona to s tschepotazym hłóšom prajesche. Handrijej bu čžěžto na wutrobje, so bě wbohemu holčžu sašo tak njeprawdu čžinik, a tak nělotremu hnujesche wutrobu, so Marja, kiž pschezo tak horba a žo wotčžahowaza čžinjesche, jim jow napschecžiwodže a jim najprijedy dobre žłowo dawa.

„To dyrbjachmy priedy wjedžecž“, snapschecžimi Michał wješekl, „wot nětk w naškej bježadže wěšče wšchitko tak póndže, so móžesč Ty pschipóšla wostacž.“

Rhryscha njepitny; wón bě na Hilžicžy spóšnal, so mějesche to šchrótowanje pschi wofnje swoju pschicžinu a njemóžesche jo hiščeže tak prawje wopšchijecž. Wšchěm k spodžiwanju žydnny žo k hracžu, kotrež běšče Marja, wot wjetšeho džela napominana, sanješla. — Šchto drje Handrij pocžini? wón bě žebi wšchěch k njepschecželam ščžinik: Michał a čži dobrošmyšleni hněwachu žo na to kofšenje, a čži drusy běchu jemu jeho wótre přédowanje sa što wšali. Najradšcho budžichu wšchitžy widželi, hdy budžische woteschoł; wón pak wosta a hrjajesche žobu.

Marja žo hromadu žebra, nětk dyrbjesche škladnosčž wužiwacž a žebi wjazy pschecželow dohycž. Wona pokasa žo wješela a wufasa hru: kóždy dyrbjesche žebi kwětkowe mjeno wuswolicž. Potom wona sapocža: „Sa lubuju šjalku.“ Šjalka prajesche: „Sa lubuju.“ — „Šchto dha?“ prajšesche žo Marja. „Róžu“, wotmolwi šjalka. Ržwatnje dyrbjesche róža prajicž: „Sa lubuju“ — a šjalka žo prajšesche: „Šchto dha?“ Tak dyrbjesche prajšesche a wotmolwjenje spěšchnje wokoło hičž, a šchtož njeledžbowasche a rucže kwětkowe mjeno njewjedžesche, dyrbjesche čžasu dacž. To bě tež hra, kotruž běšchtaj nan a macž hrałoj a bě radošče doščž pódla; pschetož pschi wulkim křwatanju podachu žo tak nělotre šaschmatanja a čžasow žo wjele nahromadži. Pschi wudželowanju čžasow wosta wšchitko, šchtož mohlo postorł dacž, šdalene. Marja a jeje pschecželnizy wudželachy čžasy a postajichy, šchto mějesche kóždy čžinicž, kaž: křachlam džewjecžoru čžesčž wopokasacž, abo tš krocž wolacž kaž wošok, abo na šchěrokim kamjenju stacž. Žako jena wot Marijných pschecželnizow na šchěrokim kamjenju stejesche a prajesche: „Sa šteju na šchěrokim kamjenju, šchtož mje lubo ma, mje žej do domu wotwjedže“, stany Handrij a ju wotwjedže. Žako pak dyrbjesche wón tešame žłowa wospjetowacž, njehibny žo ničto po njeho. Gańža a jeje towašchojo žo křichotachu. Duž Marja postany a poda jemu ruku, kaž bě pódla waschnje, — ně, Gańža njedyrbjesche prawo mēcž, ale wona bě žo pódla sacžerwjenika.

(Pšchichodnje dale.)

Wšchelake s bliska a s daloka.

* **Wulle šjednocženstwo „wótcžinski džal“** je žo tudy doma šakožilo, hdyž našchi žwěrní wjazy wonkach na bitwiščežu wojuja a jich wjele čžěžke rany pocžerpiwšchi hubjenych wostanje. Duž je našcha žwjata pschisčluchnosčž, žo sa tych hubjenych a bėdných postaracž, a to w prawym čžasu. Duž je na čžasu, nětko hižom to šastaranje pschihotowacž, a to čžze šjednocženstwo „wótcžinski džal“, a móže kóždy k tutemu towaštwwu pschisčupicž, kotryž lětny pschinoschł wot s najmjeńšcha 1 hr. šaplacži. To je mały wopor — ale w hromadže škutkowanju budže to žylna pomoz, kotruž žmy našchim wojakam winojčži.

* **Dobre žadowe žně žu wocžalowacž** — to budže wulka pomoz sa šžiwjenje našeho luda, hdyž je druha žyproba žadna a droha. Duž budž w prawym čžasu napominanje wuprajene, se žadom lutowacž, nětko padazy žad wužicž, a tež džěcži k temu džeržecž, so bychu žad wažili a jón njetrjebawšchi njerosbrojeli. Wón móže nam w našchim čžěžkim wójnškim čžasu rjana pomoz k šžiwjenju bucž.

Samolwity redaktor: J. Gólč. Šsoburedaktor: K. A. Fiedler.

Čžisčecžer a nakladnik: M. Smolef.